

2.4.2020

VN/7094/2020-YM-1

Viite Järjestöille ja ympäristönhoitoon myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten käyttösuunnitelma vuonna 2020 sekä suunnitelma vuosien 2018 ja 2019 käyttämättä jääneiden ja palautuneiden määrärahojen käytöstä
Hänvisning

Asia Valmistelumuistio
Ärende

Tausta

Momentin 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon) määrärahaa saa käyttää

1. avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille
2. avustuksiin valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille
3. saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisesti avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin
4. saariston ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen
5. kestävä kehitystä, kulttuuriympäristön vaalimista sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen.

Selvitysosa: Määräraha käytetään yleisavustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille sekä valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille niiden perustoimintaan. Määrärahalla tuetaan myös saariston ympäristönhoitoa sekä saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa. Lisäksi tuetaan kestävä kehitystä, kulttuuriympäristön vaalimista sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviä valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittäviä hankkeita. Harkinnassa huomioidaan avustuksen tarpeellisuus toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja ne myönnetään valtionavustuslain (688/2001) perusteella. Avustuspäätökset tehdään valtionavustuslain 5§:n ja 7§:n mukaisesti. Avustusten myöntämisessä ympäristöministeriö ottaa erityisesti huomioon, miten avustettavalla toiminnalla edistetään valtion vuoden 2020 talousarviossa esitettyjä ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteita. Valtionavustuksen saajan on noudatettava varojen käytössä lakia julkisista hankinnoista (348/2007) ja valtionavustuslain 11 §:n perusteella saajalla on velvollisuus antaa selvitys valtionavustuksen käyttämisestä.

Vuoden 2020 talousarvion momentilla 35.01.65 on varattu määrärahaa yhteensä 2 230 000 euroa. Siihen sisältyy täydentävän talousarvioesityksen 400 000 euron lisäys luonto- ja ympäristöjärjestöjen avustusten korottamiseen sekä eduskunnan valiokuntakäsittelyssä lisäämä 100 000 euroa, jonka valiokunta on osoittanut Suomen Metsästäjäliitto ry:lle. Lisäksi vuosien 2018 ja 2019 määrärahasta on jäänyt käyttämättä tai palautunut yhteensä 12 424,80 euroa. Käyttämättömät ja palautuneet varat käytetään vuoden 2020 avustusten jaon yhteydessä myöntämällä avustusta näistä varoista kyseisenä vuonna avustuksen saaneille järjestöille. Näin ollen vuonna 2020 jaettavissa oleva määräraha on yhteensä **2 242 424,80 euroa**.

Täydentävän talousarvioesityksen 400 000 euron lisäys luonto- ja ympäristöjärjestöjen avustuksien korottamiseen esitetään osoitettavaksi momentin kohdille 1 ja 3-5. Saariston ympäristönhoitoa (kohta 3), saariston ja tunturialueiden jätehuoltoa (kohta 4) sekä ympäristökasvatushankkeiden (kohta 5) toteuttajina on pääosin luonto- ja ympäristöjärjestöjä. Tämän perusteella lisäys katsotaan kohdistuvan kohdan 1 valtakunnallisten luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen lisäksi myös näihin.

1. Avustukset valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille (momentin kohta 1)

Momentin kohdentamispäätöksessä vuonna 2019 osoitettiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille 849 000 euroa. Samalla kohdentamispäätöksellä kohdennettiin vuoden 2017 määrärahasta palautuneet 13 060,58 euroa ja vuoden 2018 määrärahasta käyttämättä jääneet 17 000 euroa kyseisinä vuosina avustusta saaneille järjestöille. Avustuksia oli näin yhteensä jaettavana 879 060,58 euroa. Avustusta myönnettiin 24 luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestölle.

Vuonna 2020 esitetään jaettavaksi avustuksia luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestölle yhteensä 1 055 500 euroa. Lisäksi vuoden 2019 määrärahasta on palautunut tai jäänyt käyttämättä yhteensä 12 360,64 euroa. Nämä kohdennetaan kyseisenä vuonna avustusta saaneelle järjestölle. Avustuksia on näin yhteensä jaettavana **1 067 860,64 euroa**. Vuoden 2020 avustushaussa avustushakemusten yhteismäärä on 1 494 000 euroa ja hakijoita on 24. Avustusta esitetään myönnettäväksi 22 järjestölle.

Valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille niiden toimintaan myönnettävää yleisavustusta myönnettäessä otetaan huomioon, miten yhteisön toiminta tukee kansalaistoimintaa ympäristöhallinnon toimialalla (toimintakenttä, toiminnan laatu ja laajuus) sekä miten ja missä määrin yhteisön toiminta edistää valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ([Valtion talousarvioesitys 2020](#)). Avustuksia myönnettäessä ympäristöministeriö huomioi myös yhteisön toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä missä määrin avustus on tarpeellista toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

2. Avustukset valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille (momentin kohta 2)

Momentin kohdentamispäätöksessä vuonna 2019 osoitettiin asunto- ja rakennusalan valistus- ja neuvontatoiminnan tukemiseen 279 000 euroa. Lisäksi vuoden 2017 määrärahasta palautunut 1053,60 euroa kohdennettiin kyseisenä vuonna avustusta saaneelle Vuokralaiset VKL ry:lle. Avustuksia on näin yhteensä jaettavana 280 053,60 euroa. Avustusta myönnettiin yhteensä 12 asunto- ja rakennusalan järjestölle.

Vuoteen 2019 saakka asunto- ja rakennusalan järjestöille on myönnetty kohdennettua yleisavustusta valistus- ja neuvontatoimintaan. Vuodesta 2020 alkaen yleisavustus kohdistuu näidenkin osalta yhteisön toimintaan yleisesti.

Vuonna 2020 esitetään jaettavaksi 259 500 euroa asunto- ja rakennusalan järjestöjen toimintaan. Lisäksi vuoden 2018 määrärahasta on jäänyt käyttämättä 64,16 euroa, joka kohdennettaisiin kyseisenä vuonna avustusta saaneelle Vuokralaiset VKL ry:lle. Avustuksia on näin yhteensä jaettavana **259 564,16 euroa**. Vuoden 2020 avustushaussa avustushakemusten yhteismäärä on 655 832 euroa ja hakijoita on 12. Avustusta esitetään myönnettäväksi 9 järjestölle.

Valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille niiden toimintaan myönnettävää yleisavustusta myönnettäessä otetaan huomioon, miten yhteisön toiminta tukee kansalaistoimintaa ympäristöhallinnon toimialalla (toimintakenttä, toiminnan laatu ja laajuus) sekä miten ja missä määrin yhteisön toiminta edistää valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ([Valtion talousarvioesitys 2020](#)). Avustuksia myöntäessä ympäristöministeriö huomioi myös yhteisön

toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä missä määrin avustus on tarpeellista toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

3. Avustukset momentin kohtiin 3-5

Vuonna 2020 määrärahaa esitetään osoitettavaksi luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen sekä asunto- ja rakennusalan järjestöjen lisäksi seuraavasti:

Avustukset saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin (momentin kohta 3)

- ELY-keskuksille, jotka myöntävät avustuksia saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin 150 000 euroa.

Avustukset saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen (momentin kohta 4)

- Lapin ELY-keskukselle, joka myöntää avustusta tunturialueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan 37 000 euroa.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:lle saariston jätehuoltoa edistävään toimintaan 420 000 euroa

Avustukset kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen (momentin kohta 5)

- Keski-Suomen ELY-keskukselle, joka myöntää avustuksia kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta ja muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviin valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviin projektiluonteisiin hankkeisiin 298 000 euroa
- muihin ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviin hankkeisiin 10 000 euroa.

Yhteensä momentin kohtiin 3-5 esitetään osoitettavaksi **915 000 euroa**.